

Türk Maarif Cemiyeti (Türk Eğitim Derneği)

Mustafa Kemal Paşa Milli Mücadele döneminde 15-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında düzenlenen Maarif Kongresi'ne katılarak çağdaş ve ulusal bir eğitim için yabancıların etkisinden uzak ulusal bir eğitim programının geliştirilmesini önemsendiğini vurgulamıştır. Ayrıca, daha sonraki pek çok konuşmasında da laik, çağdaş ve milli bir eğitim sisteminin teşekkülünün önemi üzerinde durmuştur. Bu amaçla, Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte toplumun her kesimine okuma ve yazmayı öğretme temel bir ilke edinilmiş ve eğitimin pek çok alanında bir seferlik başlatılmıştır. Türk Eğitim Derneği de bu eğitim seferberliği kapsamında kurulmuş ve zaman içerisinde gelişerek günümüze kadar gelmiştir. Özel eğitim kurumu açma girişimleri 1 Kasım 1925 tarihinde ulusal eğitim çalışmalarının bir parçası olarak görülmeye ve ifade edilmeye başlanmıştır. Bunda halkın yabancı okullara mesafeli duruşu, devletin bütçesinin yetersizliği, okuryazarlık oranlarının çok düşük olması etkili olmuştur. Bu vesileyle devletin kontrolünde milli ve özel eğitim kurumlarının açılması üzerinde durulmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki 1 Kasım 1925 tarihli konuşmasında özel eğitim kurumlarının kurulmasının önemine değinir ve devletin yanı sıra özel girişimcilerin de eğitime katkıda bulunması gerektiğini şöyle ifade eder: *"Maarifimizden bahse başlarken kız ve erkek çocuklarımızın ve ana ve babalarının tahsil için gösterdikleri umumi şevk ve tehalükü takdirlerle tezkar etmek isterim. Büyük Millet Meclisinin ve Hükümeti Cumhuriyetinin azami vasait ve gayreti sarf ettiği müsellem olmakla birlikte, ilim ve tahsilin feyiz ve nuruna olan iştiyakı umumiye tatmin edebilmekten henüz uzaktır. Önümüzdeki sene için devletçe yapılabilecek azami fedakarlığı rica ederken erbabi yesardan olan vatandaşlarımıza da şayanı himayet olan çocuklarımızı hususi teşebbüsleriyle okutup yetiştirmelerini ehemmiyetle tavsiye ederim."*

Türk Maarif Cemiyeti'nin bu konuşmadan yaklaşık üç yıl gecikmeli kurulmasında Maarif Vekaleti'nin daha öncelikli hedeflerinin olması ve gönüllü müteşebbüsün olmaması etkili olmuştur. 22 Aralık 1927 tarihinde dönemin Maarif Vekili Mustafa Necati başkanlığında özel eğitim çalışmaları için oluşturulan heyet toplandı ve toplantının sonunda eğitimin yaygınlaştırılmasında devletin yanı sıra aydın kesimin öncülüğünde kurulacak bir cemiyet ile bazı eğitim hizmetlerinin yapılabileceğine karar verilmiştir.

31 Ocak 1928'de Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında tüm milletvekilleri, üst düzey yönetici ve işadamlarının katıldığı bir toplantı düzenlendi. Trabzon milletvekili Hasan Saka başkanlığında toplanan heyet Atatürk'ün direktifini yerine getirecek bir çözümü buldu. Aralarında meclis başkanı Kazım Özalp, Başbakan İsmet İnönü, Genel Kurmay Başkanı Fevzi Çakmak, bakan, milletvekili, bürokrat, rektör, dekan ve Türk Ocağı Genel sekreterinin de bulunduğu kurul Türk Maarif Cemiyeti Nizamnamesi'nin maddelerini oybirliği ile kabul etti. O dönemde halen yürürlükte olan 16 Ağustos 1909 tarihli 3513 sayılı Cemiyetler Kanunu'na (Kanun-i Esasiye'nin 120. maddesi) göre merkezi Ankara'da olmak üzere kurulan Türk Maarif Cemiyeti Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'in himayesine alınmış ve böylece devletin öncülüğünde kurulan ilk ve son özel eğitim kurumu olmuştur.

Genel kurul, genel kurul merkezi ve genel merkez yönetim kurulu organlarından oluşan Türk Maarif Cemiyeti'nin amaç ve işleyişine ilişkin bazı maddeleri şöyle sıralanabilir: (2-A) -Memleket dâhilinde ve haricindeki irfan merkezlerinde Türk öğrencilerine ait yurtlar tesis etmek ve öğrencileri buralarda barındırmak. (2-B) - Yüksek tahsilini devam etme imkânı bulamayan zeki ve çalışkan öğrencilere tahsillerini tamamlamak için belirlenecek şartlar altında yardımda bulunmak. (2-C) - Türk çocuklarını yabancı okullara başvurmaktan uzaklaştıracak okullar açmak ve cemiyetin amaçlarına hizmet

edecek her türlü yayın ortaya koymak. (2-D) - İmkânlar dâhilinde Türk vatandaşların milli ve sosyal eğitimini yükseltmeye çalışacak girişimlerde bulunmak. (3) - Dernek, Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde kurulmuş, milli amaçlar uğruna çalışan dernekleri ve müesseseleri, kendi amacını gerçekleştirme yolunda kardeş teşkilat olarak kabul ederek yardımlarından ve ortaklıklarından en üst düzeyde yararlanmayı kendisi için bir amaç sayar. (4) - Dernek hiçbir siyasi amaç gütmeyip, sadece memleket gençliğinin eğitim-öğretimine yardım ile meşgul olur. (12) - Dernek üyelerinin Türk olması şarttır. Ancak, derneğin amaçları dâhilinde çok büyük yardımları görülen yabancılar kongre kararıyla koruyucu üye olabilirler.

Cemiyetin kurucuları arasından olan Mahmut (Soydan) Bey cemiyetin ilk yönetim kurulu başkanı olup, dönemin Maarif Vekili Mustafa Necati, Balıkesir milletvekillerinden İ. Hakkı Uzunçarşılı, Çanakkale milletvekili Semih (Refet) Bey, Erzurum milletvekillerinden Nafi Atuf (Kansu) Bey, Konya milletvekili Musa Kazım (Onar) Bey, Denizli milletvekili Haydar Rüşdü (Öktem) Bey, dönemin Maarif Vekaleti müsteşarı Kemal Zaim (Sunel) Bey ve o zaman Milli Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Mehmet Emin (Erişigil) Bey gibi bazı isimler de cemiyetin ilk genel kurulunda yer almıştır.

Cemiyet yeni kurulan Cumhuriyetin misyonu doğrultusunda Türk aydın, bürokrat ve burjuvasını yetiştirmeyi amaçlamıştır. Devletin kısıtlı imkanlarından dolayı cemiyetin eğitimde hayır sevenlerin desteğini sağlayarak bir veya daha fazla çocuğun eğitimini üstlenmeye yöneltmesi ve özendirilmesi önemli görülmüştür. Bursa Amerikan Koleji'nde eğitim alan üç Türk kızının öğretmenlerden etkilenecek Hristiyanlığı seçmesi meselesi üzerine Türk Maarif Cemiyeti Bursa Amerikan Koleji'ni satın almış ve bu durum, devletin ihtiyacını karşılayacak yetişmiş insan gücünü temin edebilmek için kendi milli kurumlarının ne kadar gerekli olduğunu ortaya koymuştur. Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren devletin kadın nüfusunun eğitim ve hakları için vermiş olduğu mücadelenin örneklerinden bir tanesi de 1928 yılında cemiyet bünyesinde faaliyet gösteren Bursa Kız Lisesi'dir.

Cemiyet ilk yıllarında daha çok kurumsallaşma ve gelişmeye (1960'lı yıllara kadar) yönelik çalışmalara ve hükümetin ihtiyaç duyduğu eğitimli vatandaşların yetiştirilmesine önem vermiştir. Cemiyet kurulduktan hemen sonra tüzüğünü oluşturmuştur. Mart 1929 yılında Cemiyetin amblemi seçilmiş ve günümüze kadar gelmiştir. Amblemdaki ay Türk bayrağından alınmış olup amblemdaki meşale derneğin amacı ve eğitimini sembolize etmektedir. Amblemdaki yıldızların ise derneğin kuruluş ve gelişim sürecinde önemli katkısı bulunan beş üyeye olan saygı ve sevgiyi ölümsüzleştirdiği iddiası hakim olmakla beraber bu durumun tartışmalı olduğu anlaşılmaktadır.

Cemiyet'in kuruluşundan hemen sonra ülkenin her bölgesinde şube ve temsilcilikler açılmaya başlanmış ve bu şube ve temsilcilikler aracılığıyla eğitim-öğretim faaliyetlerine yönelik hazırlıklar sürdürülmüş ve böylece kimsesiz Türk çocuklarının barınabilecekleri yurt ve okulların açılmasına öncelik verilmiştir. İstanbul'da açılan öğrenci yurdu ve Bursa'da açılan kız lisesi bunların ilk örnekleridir. Özellikle okul ve yurt bulunmayan yerlerde vatandaşların maddi desteğini alabilmek için cemiyet eşya piyangoları düzenlenmiştir. Ayrıca cemiyeti ekonomik olarak daha güçlü kılmak için de Antep'te bulunan Maarif Cemiyeti İslamiye Türk Maarif Cemiyeti'ne devredilmiştir. Bu süreçte vatandaşların cemiyeti daha iyi tanıyabilmeleri için basın ve yayın faaliyetlerine önem verilmiş ve bu faaliyetler kapsamında ilk yıllarında cemiyet, *Okullara Girecek Rehber* broşürü ve *Bayram Gazetesi* gibi yayınları ilerleyen yıllarda da *Muallim Yıllığı*, *Dilek Bağı Mecmuası* ve *Öğrenci Koloni Kitabı* gibi yayınları yayınlanmıştır.

Cemiyet'in yönetim kurulu ikinci başkanı olan Nafi Atuf Kansu özellikle yeni harflerin öğrenim çalışmalarına destek olmayı ve pek çok öğrenciye yeni Türk alfabesiyle okuma-yazma öğretmeyi hedeflemiştir. Dernek bünyesinde 1931 yılında Ankara'da önce anaokulu sonra da sırasıyla ilkokul ve ortaokul, 1932 yılında da Antep'te anaokulu, Eskişehir'de

de yatılı okul açılmıştır. Bu okulların yanı sıra Ankara, İstanbul, Eskişehir, Adana, Çorum ve İzmir’de de yurtlar açılmış ve bu yurtlarda 1400’ü aşan sayıda çocuk barınmıştır. Cemiyet yol parası, yiyecek sağlama ve kitap temini adı altında yaklaşık 10.000’den fazla öğrenciye destek olmuş ve ayrıca yükseköğretim için İstanbul ve Avrupa’da bulunan 200 kadar öğrenciye yardım yapmıştır. Cemiyet Ankara’da açmış olduğu okul ve yurt dışında İzmir’de erkek ve kız yurdu daha sonra da Edirne ve Adana’da yurt açmaya devam etmiştir. Yurt imkanı sağlayamadığı yoksul aile çocuklarına da yiyecek ve kıyafet yardımı yapmaya devam etmiştir.

Ayrıca cemiyetin yabancı okullara da bir alternatif oluşturma çabası içerisinde olduğu söylenebilir. Bu amaçla Fransızca ve İngilizce kursları açılmış ve ABD’li Miss Marian Nosser, pedagoji uzmanı Berly Parker ve İngilizce öğretmeni Miss Lockie Parker gibi isimler cemiyete bağlı okullarda görevlendirilmiştir. İlerleyen yıllarda da (1934) yabancı dil eğitime önem vermeye devam edilmiş ve Yenişehir Mektebi’nin bir kolej olmasına vurgu yapılmıştır. Böylece, mektebin ilk kısmının 3, 4 ve 5. sınıflarında ve ortaokulda fen bilgisi ve matematik derslerinin İngilizce okutulmasına karar verilmiştir. 1937 yılında Türk Maarif Cemiyeti Yenişehir Lisesi/Koleji adını alan Yenişehir Mektebi kız ve erkek koleji olarak ikiye ayrılmış ve lise 13 kız ve 9 erkek olmak üzere toplam 22 öğrenciyi mezun ederek ilk mezunlarını vermiştir. Kolej 1951-1952 öğretim yılından itibaren İngilizce hazırlık öğretimine başlamıştır.

Mustafa Kemal Atatürk’ün 10 Kasım 1938 tarihinde vefat etmesiyle Cemiyetin Yüksek Kurucusu Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Cemiyet’in fahri başkanı da dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel olmuştur. Bir *Atatürk Kurumu* olan Cemiyet, Atatürk’e olan saygı, sevgi ve minnettarlığını her platformda ifade etmiştir. Ayrıca, Cemiyet’in 1939 yılında gerçekleştirilen kurultayında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü’ye şöyle hitap edilmiştir: *Cemiyetin her türlü ve başarıma işlerinde etkisi bulunan ve aynı zamanda cemiyetin büyük kurucu ve koruyucusu milli Şefimiz ve Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü’ye içten gelen ve coşan sevgi ve saygı dolu tazim ve bağlılığımızın arzını önergeleriz.*

Türk Maarif Cemiyeti İcra Vekillerinin tetkiki sonrasında 12 Aralık 1939 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamuya Yararlı Dernek statüsü edinmiştir. ... *İcra Vekilleri Heyetince 12.KAN.EV.1939 tarihinde tetkik ve mütalaa olunan adı geçen cemiyetin menafii umumiyeye hadim Cemiyetlerden sayılması kabul olunmuştur.* Kuruluşundan itibaren özel bir eğitim kurumu olarak faaliyet gösteren cemiyet 1934 yılında Türk Kültür Cemiyeti ve 08 Haziran 1946 yılında da derneğe dönüştürülerek Türk Eğitim Derneği (TED) adını almıştır. Cemiyet’in adının değiştirilmesinde harf inkılabına bağlı olarak Cemiyet’e öz Türkçe bir adın verilmesi tartışmalarının etkili olduğunu söylemek mümkündür.

İhtiyaçlarının karşılanması sürecinde devlet tarafından cemiyetin bazı olanaklardan yararlandırıldığı anlaşılmaktadır. Cemiyetin yararlı dernekler arasından değerlendirilmesiyle 06. 12. 1944 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle devletin Türk Maarif Cemiyeti’ne şeker gibi bazı gıda ürünlerini dar gelirlilere dağıtılan fiyat üzerinden verilmesine karar verdiği görülmektedir. Bunun yanı sıra ayrıca Türk Eğitim Derneği’ne UNESCO tarafından bağış yoluyla sağlanan teknik destek amaçlı halk tipi radyolardan gümrük vergisinin alınmaması 10.07.1953’te İcra Vekilleri Heyeti tarafından karar verilmiştir.

Türk Eğitim Derneği’nin tüzüğü devletçi bir yapıya sahiptir. Bu durumu, derneğin başkanının başbakan olmasından anlamak mümkündür. Millilik meselesi derneğin temel kaygıları arasındadır. Türk öğrencilerinin ulusal ve toplumsal gelişimlerini yükseltme gayesi bunun en önemli göstergelerinin başında gelmektedir. Türk Eğitim Derneği’nin ana tüzüğünde derneğin Cumhurbaşkanı’nın koruyuculuğu altında çalışmalarını genel merkez ve temsilcilikler aracılığıyla yürütüleceği ve politikadan uzak ancak Cumhuriyet ve Atatürk ilkelerine bağlı kalmayı hedeflediği belirtilmiştir. 10.01.1974 tarihinde 7/7710 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile derneğin isminde “Türk” kelimesinin kullanılması kabul

edilmiş ve 21. 01. 1974 tarih ve 14775 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bu tüzüğe göre dernek sosyal ve ekonomik koşullarından dolayı okuma olanağı bulamayan başarılı Türk çocuklarına eğitim imkanı sağlamayı, yurt içi ve dışında bulunan eğitim merkezleri ile Türk çocukları için yurt kurmak, yine Türk çocuklarına dil öğretimini öngören okul ve kurslar açmak, Türk eğitim hayatına maddi ve bilimsel katkıda bulunmak, Türk çocuklarının ulusal, sosyal, kültürel ve sportif eğitimlerini yükseltmek ve boş vakitlerini değerlendirmek ve yurt içinde ve yabancı ülkelerde yükseköğretim kurumu dahil her türlü öğrenim kurumu açmak gibi çalışma alan ve amaçları edinmiştir. Dernek, kamu yararına hizmet vermek amacıyla kurulan diğer dernekleri kardeş dernekler olarak kabul eder ve onlarla ortak amaçlar doğrultusunda işbirliğinde bulunur.

Dernek gelirleri; üye aidatları, yurtiçi ve yurt dışından gelen bağış, yardım, vasiyet, yurt ve vakıf payları, dernek tarafından düzenlenen müsamere, konser, spor müsabaka, piyango, mal, dernek varlıklarından, iktisadi işletme ve şirketlerinden, yayın ve kitap satışlarından elde edilen gelirler ve kurban bağışlarından elde edilmektedir. Dernek amaçlarını gerçekleştirmek için her türlü taşınmaz malı alıp satabilir, kiralayabilir ve bu mallar üzerinde çeşitli tasarruflarda bulunma hakkına sahiptir. Yurtiçi ve yurt dışında her türlü şirket kurabileceği gibi şirketlere ortak olabilir ve hisse devralabilir veya devredebilir.

Dernek Ankara, Zonguldak ve Karabük'teki kolej okullarına ek olarak 1965 yılında Kayseri'de iş adamlarının öncülüğünde kolej açmaya karar vermiştir. Bu yıllardan itibaren ekonomik zorlukların üstesinden gelmek için birtakım çalışmalar yapmıştır. Örneğin, Türk Eğitim Derneği'nin okullarının başından gelen TED Ankara Koleji ekonomik zorlukların üstesinden gelebilmek için 01.07.1963 yılında TED Ankara Koleji Vakfı kurulmuş ve derneğin taşınmazlarının kullanım hakkı vakfa devredilmiştir. 1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ortaokul seviyesi üstünde öğretim yapan okullara lise adı verilmesi zorunlu hale getirildiği için okulun adı 1974 yılından itibaren TED Ankara Koleji Özel Lise olmuş ve 20 Ağustos 1982 yılından itibaren de TED Ankara Koleji Vakfı Özel Okulları olarak isimlendirilmiştir. 18 Mayıs 1975 yılında bütün TED kolejlerinin vakfa dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır. Aynı yıl içerisinde evrakları yetişmediği için TED Karadeniz Ereğli Koleji hariç diğer kolejler vakfa dönüştürülmüştür.

1960 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözetiminde yapılan sınav ile okulun ilkokul kısmına 344, ortaokula 356 erkek ve 284 kız olmak üzere toplam 984 öğrenci alınmıştır. Aynı yıl ilkokuldan 252, ortaokuldan 274 ve liseden de 492 öğrenci mezun olmuştur. Okulun o günkü kadrosunda 186 Türk, 47 yabancı öğretmen görev yapmaktaydı.

1980'lerin başından itibaren Türkiye'de piyasa ekonomisinin etkisi belirginleşmiş ve özel sermaye ve şirketler büyümüş ve durum Türk Eğitim Derneği'ni de yakından etkilemiştir. 11.04.1977 yılında oluşturulan bilim kurulu ile derneğin 1990'lı yılların sonlarına kadar eğitimle ilgili bilimsel çalışmalara ağırlık verdiği ve çalışmalarını sürdürdüğü anlaşılmaktadır. Bilim kurulu yedi üyeden oluşmaktaydı ve bu üyelerden en az beş tanesinin doktora düzeyinde eğitim almış olan ve eğitim sosyolojisi, eğitim psikolojisi, eğitim bilimi, eğitim ekonomisi ve sanayi işletmesi alanında uzman olmaları gerekmektedir. Bu beş üye TED Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından seçilmekteydi. 1980'li yılların başında gerçekleştirilen *Türkiye'de Yüksek Öğretimin Durumu ve Sorunları* konulu araştırma ve *Atatürk ve Eğitim, Gençliğin Eğitimi ve Sorunları, Demokrasi İçin Eğitim, Eğitimde Laiklik ve Çoklu Zeka Kuramı* gibi bilimsel toplantılar TED'in bilimsel çalışmalarına örnek verilebilir. 1985 yılında TED Birleşmiş Milletler UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Temsilciliğine kabul edilmiştir. 1990'ların başından itibaren TED polis kolejine, özellikle kimsesiz çocuklara, deprem ve terör mağduru olan aile çocuklarına burs vermeye devam etmiş ve *Güneydoğu Gazilerine* açılan destek kampanyasına beş milyon TL katkı sağlamıştır. Ayrıca, 2001-2002 öğretim yılında TED Korunan Öğrenciler Yönetmeliği kapsamında

650 lise (öğrenci başına 20 milyon TL) ve 650 üniversite öğrencisi (öğrenci başına 50 milyon TL) olmak üzere toplam 1300 öğrenciye burs vermeye devam etmiştir. Bu burs verme sürecine ve 2000'lerin başından itibaren Tam Eğitim Bursu (TEB) sisteme eklenmiş ve kamuoyunun erişimine açılmıştır. Böylece başarılı öğrencilerin tam burs alarak TED okullarında eğitim almalarına olanak sağlanmıştır.

2000'li yıllardan itibaren küreselleşmenin yansımalarına bağlı olarak dernek işbirliğine dayalı çalışmayı ön plana almış, hızla farklı kademelerde açmış olduğu okullar ile okul sayılarını arttırmıştır. Eğitim ve öğretimde işbirliğine dayalı anlayışı esas alan dernek, yurt içi ve yurt dışında geliştirilebilecek pek çok projenin paydaşı olmaya çalışmıştır. Örneğin, 2002 yılında Avrupa Birliği (AB) Eğitim Programlarına Türkiye'nin de dahil edilmesiyle, TED okulları AB programlarında yer almaya başlamıştır. 1999 yılında bünyesinde toplam 9 okul olan TED, bu süreçte TED Mersin Koleji, TED Van Koleji ve TED Gaziantep Koleji gibi açılan kolejlerle bu sayıyı 2008'de 21'ye çıkarmıştır. TED'in okullarının başında gelen TED Ankara Koleji Vakfı, sürekli gelişip büyüyerek bugün 6000 öğrencisi ve 700 çalışanı ile ilk ve orta öğretim düzeyinde Ankara İncek'te dünyanın en büyük kampüsüne sahiptir. 2007-2008 öğretim yılında 1560 eğitimcinin görev aldığı 21 TED okulunda toplam 15484 öğrenci eğitim almaktaydı.

Türk Eğitim Derneği öğretmen seçimine büyük hassasiyet göstermektedir. Örneğin, 2003-2004 öğretim yılına hazırlık için başvuruda bulunan 826 kişiden sadece 110 tanesini oryantasyon eğitimine almıştır. Hayata geçirilen Merkezi Öğretmen Alım Sistemi ile nitelikli öğretmen seçimi, atama ve yer değiştirme, hizmet içi eğitim ve eğitim koşulları ile ilgili koşullar belirlenmiştir. 2004 yılında öğretmen alımı için başvuruda bulun 3003 adaydan 1284'ü öğretmen sınavına girmiş ve bunlardan sadece 142 tanesi mülakat sonucunda başarılı görülmüştür. Öğretmen atamalarında 2006-2007 öğretim yılında sorularının uzman öğretmen ve akademisyenler tarafından hazırlandığı akademik ve uygulamaya yönelik ucu açık soruları kapsayan Öğretmen Seçme Sınavı uygulanmaya başlandı.

Mehmet SAĞLAM

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

BCA. 030 10. 00/68.451.11/28.12.1937

BCA. 030.10.00/80.526.9/01.06.1940

BCA. 030.10.00/117.817.15/28.01.1928

BCA. 490.1.0.0/1302.25.2/00.00.1931

BCA. 30.18.1.2/132.56.15/10.07.1953

BCA. 30.10.0.0/207.414.23/11.07.1940

BCA. 490.1.0.0/598.71.8/28.05.1949

Kitap ve Makaleler

AKYÜZ, Yahya, **Türk Eğitim Tarihi**, Pegem Akademi, Ankara 2019.

AYTAÇ, Kemal, **Gazi M. Kemal Atatürk Eğitim Politikası Üzerine Konuşmalar**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1984.

- BALLAR, Suat, **Bir Atatürk Kurumu Türk Eğitim Derneği.**, TED İstanbul Koleji Vakfı Yayınları, 2004.
- BAŞAR, Erdoğan, **Millî Eğitim Bakanlarının Eğitim Faaliyetleri (1920-1960)**, Pegem Akademi, Ankara 2019.
- BAŞGÖZ, İlhan, **Türkiye'nin Eğitim Çıkmazı ve Atatürk**, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1995.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit, **Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi**, Anı Yayıncılık, Ankara 2014.
- DOĞAN, İsmail, **Tanzimatın İki Ucu: Münif Paşa ve Ali Suavi (Sosyo-Pedagojik bir Karşılaştırma)**, İz Yayıncılık, İstanbul 1991.
- ERGÜN, Mustafa, "Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi," **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C VI, S 12, İstanbul 2008, s. 321-348.
- GÖK, Tolga, **Türk Eğitim Derneği Tarihi**, Yüksek Lisans Tezi, 13.03.2021 tarihinde tez.yok.gov.tr/ulusalTez/Merkezi/tezSorgusonucYeni.jsp adresinden alınmıştır.
- GÜVEN, İsmail, **Türk Eğitim Tarihi**, Pegem Akademi, Ankara 2015.
- KALAFAT, Oğuz, **Türk Eğitim Derneği (1928-2013)**, Akademisyen Kitabevi, Ankara 2020.
- KARAVAR, Hilal, **Tek Parti Döneminde Eğitim (1923-1946)**, içinde Türk Eğitim Tarihi (Editörler: Emrah Çetin & Özgür Yıldız), Lisans Yayıncılık, İstanbul 2020.
- KAVCAR, Cavit, **Halil Fikret Kanat Yaşamı ve Hizmetleri**, Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara, 2002.
- KAZAMIAS, Andreas M, **Education and the Quest for Modernity in Turkey**, George Allen & Unwin LTD, London,1966.
- KOÇER, Hasan Ali, **Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi**, MEB Yayınları, İstanbul, 1991.
- TİMUR, Taner, **Türk Devrimi ve Sonrası**, İmge Kitabevi, Ankara 1997.
- SAKAOĞLU, Necdet, **Osmanlı'dan Günümüze Eğitim Tarihi**, İstanbul bilgi Üniversitesi Yayınları, 2003.
- TED Ankara Koleji: Kuruluş Öykümüz**, 04.03.2021 tarihinde tedankara.k12.tr/index.php/kurulus-oykumuz adresinden alınmıştır.
- Türk Eğitim Derneği'nin Ana Tüzüğü**, 04.03.2021 tarihinde ted.org.tr/ted-hakkinda/turk-egitim-derneginin-ana-tuzugu/ adresinden alınmıştır.
- ÜLGEN, Refet, **Türk Maarif Cemiyeti 1928 - 1940 ve Çalışmaları ve Yaptıkları Yardımlar**, Ankara, 1940.
- WILLIAMSON, Bill, **Education and Social Change in Egypt and Turkey**, Macmillan Press, London 1987.
- YAŞAYANLAR, İsmail, **Cemiyetler Kanunu**, Atatürk Ansiklopedisi, 26.03.2021 tarihinde ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/Cemiyetler_Kanunu_(1938) adresinden alınmıştır.
- YETİŞ, Kazım, "**Beşiktaş Cemiyet-i İlmiyesi**", TDV İslam Ansiklopedisi, 06.03.2021 tarihinde islamansiklopedisi.org.tr/besiktas-cemiyet-i-ilmiyesi adresinden alınmıştır.

10/04/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/turk-maarif-cemiyeti-turk-egitim-dernegi/?pdf=3309> adresinden erişilmiştir